

Sygn. akt III KK 544/18

POSTANOWIENIE

Dnia 12 czerwca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Waldemar Płóciennik (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Michał Laskowski

SSN Jerzy Grubba

Protokolant Danuta Bratkrajc

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Jacka Radoniewicza

w sprawie **J. K.**

skazanego z art. 209 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 12 czerwca 2019 r.,

kasacji, wniesionej przez Ministra Sprawiedliwości - Prokuratora Generalnego na niekorzyść skazanego

od postanowienia Sądu Rejonowego w W.

z dnia 19 października 2017 r., sygn. akt II Ko [...],

uchyla zaskarżone postanowienie i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w W.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 26 września 2016 r., sygn. akt II K [...], Sąd Rejonowy w W. uznał J. K. za winnego popełnienia przestępstwa z art. 209 § 1 k.k. i na tej podstawie wymierzył mu karę 8 miesięcy ograniczenia wolności polegającą na obowiązku wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 godzin miesięcznie oraz zobowiązał go do wykonywania ciężącego na nim obowiązku łóżenia na utrzymanie małoletniej córki. Wyrok ten uprawomocnił się w dniu 4 października 2016 r.

Skazany uchylał się od wykonywania orzeczonej wobec niego kary i mimo złożonej przed Sądem Rejonowym w W. w dniu 25 kwietnia 2017 r. deklaracji podjęcia odbywania kary, nadal nie przystąpił do jej wykonania.

Postanowieniem z dnia 19 października 2017 r., sygn. akt II Ko [...], Sąd Rejonowy w W., powołując się na przepis art. 65 § 1 k.k.w., zarządził wobec skazanego wykonanie zastępczej kary 40 dni pozbawienia wolności za niewykonaną karę ograniczenia wolności orzeczoną opisanym wyżej wyrokiem, przyjmując jeden dzień zastępczej kary pozbawienia wolności za równoważny dwóm dniom kary ograniczenia wolności. W uzasadnieniu orzeczenia wskazano, że skazany uchylał się od wykonywania kary i „do dnia procedowania przez Sąd nie wykonał ani jednej godziny z orzeczonej kary ograniczenia wolności”. Żadna ze stron nie wniosła zażalenia od opisanego orzeczenia, wobec czego uprawomocniło się ono w dniu 11 listopada 2017 r.

Postanowienie Sądu wykonawczego zaskarżone zostało w całości kasacją Ministra Sprawiedliwości – Prokuratora Generalnego wywiedzioną na niekorzyść skazanego.

Skarżący, powołując się na przepisy art. 523 § 1 i 4 k.p.k., art. 526 § 1 k.p.k., art. 537 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 1 § 2 k.k.w., zarzucił „rażące i mające istotny wpływ na treść postanowienia naruszenie przepisu prawa karnego wykonawczego, a mianowicie art. 65 § 1 k.k.w., polegające na wymierzeniu J. K. zastępczej kary pozbawienia wolności w wymiarze 40 dni, w sytuacji gdy wymierzona kara 8 miesięcy ograniczenia wolności, co do której skazany nie przystąpił do jej wykonywania, obligowała Sąd do wymierzenia kary zastępczej pozbawienia wolności w wymiarze 120 dni” i wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w W..

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja zasługuje na uwzględnienie.

Na wstępie należy podzielić pogląd skarżącego, że prawomocne postanowienie o zarządzeniu wykonania zastępczej kary pozbawienia wolności za niewykonaną karę ograniczenia wolności jest orzeczeniem kończącym postępowanie wykonawcze w przedstawionym zakresie, zatem należy do grupy orzeczeń zaskarżalnych kasacją nadzwyczajną w rozumieniu art. 521 § 1 k.p.k.

(zob. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 18 października 2018 r., IV KK 392/17 i z dnia 7 marca 2019 r., V KK 83/18, a także K. Postulski, Wzruszenie prawomocnych postanowień wydawanych w postępowaniu wykonawczym, Prokuratura i Prawo 2007, z. 10, s. 110). Warto przy tym zauważyć, że ze względu na charakter uchybienia, którym dotknięte zostało zaskarżone orzeczenie, kasacja jest jedynym środkiem prowadzącym do skorygowania zaistniałej obrazy prawa. W szczególności w sprawie nie może mieć zastosowania przepis art. 24 § 1 k.k.w., z którego wynika, że sąd może w każdym czasie zmienić lub uchylić poprzednie postanowienie, jeżeli ujawnią się nowe lub poprzednio nieznane okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia. Te nowe lub poprzednio nieznane okoliczności, to przesłanki natury faktycznej, o których w chwili orzekania sąd nie wiedział. Z treści wskazanego przepisu wynika zatem, że opisany w nim tryb postępowania nie może zostać uruchomiony w związku ze stwierdzeniem, że orzeczenie wydane zostało z obrazą prawa. Oczywiste jest także, że zważywszy na wskazany w kasacji rodzaj uchybienia, korekta orzeczenia nie może nastąpić w oparciu o przepis art. 13 § 1 k.k.w. regulujący tryb postępowania, którego przedmiotem jest rozstrzyganie wątpliwości co do wykonania orzeczenia.

Odnosząc się do postawionego zarzutu kasacyjnego stwierdzić trzeba, że zaskarżone orzeczenie istotnie zapadło z rażącą obrazą prawa, która miała istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia.

Zgodnie z art. 65 § 1 k.k.w. jeżeli skazany uchyla się od odbywania kary pozbawienia wolności, sąd zarządza wykonanie zastępczej kary pozbawienia wolności, przy czym jeden dzień zastępczej kary pozbawienia wolności jest równoważny dwóm dniom kary ograniczenia wolności. Z treści art. 12c k.k.w. wynika, że jeżeli kara podlegająca wykonaniu jest określona w miesiącach, przyjmuje się, że miesiąc liczy się za 30 dni. Skazanemu wymierzono karę 8 miesięcy ograniczenia wolności, a z uzasadnienia zaskarżonego postanowienia wynika, że J. K. „zupełnie nie przystąpił do wykonywania kary ograniczenia wolności”. W opisanej sytuacji należało skazanemu określić zastępczą karę pozbawienia wolności za całą karę ograniczenia wolności, co jasno wynika z uzasadnienia postanowienia Sądu wykonawczego. Rzecz jednak w tym,

że zarządzając wykonanie zastępczej kary 40 dni pozbawienia wolności Sąd Rejonowy dopuścił się obrazy art. 65 § 1 k.k.w., ponieważ określony wymiar kary zastępczej jest sprzeczny z regułą jej obliczania wyrażoną w zdaniu drugim in fine art. 65 § 1 k.k.w., przywołaną zresztą w treści orzeczenia. W świetle art. 12c k.k.w. kara 8 miesięcy ograniczenia wolności odpowiada 240 dniom, zatem – zważywszy, że jeden dzień zastępczej kary pozbawienia wolności jest równoważny dwóm dniom kary ograniczenia wolności, wymiar kary zastępczej winien wynosi 120 dni, a nie 40 dni – jak błędnie orzeczono w zaskarżonym postanowieniu.

Kierując się powyższym należało uchylić zaskarżone postanowienie i przekazać sprawę Sądowi Rejonowemu w W. do ponownego rozpoznania. W ponowionym postępowaniu Sąd właściwy do rozpoznania sprawy będzie zobowiązany do respektowania powyższych uwag i stosowania obowiązującego prawa.

a